

**ПРОГНОЗНО-АНАЛІТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ
МІЖНАРОДНИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД**

Шмагельська Марина Олексіївна
кандидат географічних наук
Вінницький кооперативний інститут
вул. Академіка Янгеля, 59, Вінниця, 21009, Україна
e-mail: fed.vki@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-4680-5272

У статті визначені міжнародні інституції, які створюють глобальні економічні прогнози. Такі прогнози носять ймовірний характер і не ставлять за мету передбачення майбутнього. У дослідженні проаналізовані довгострокові прогнози різного часу, які охоплюють періоди до 2020, 2030 і 2050 років. Головне завдання комплексного довгострокового прогнозування – виявити ризики і можливості, які несуть для кожної країни та світу в цілому ключові політико-економічні тенденції. На сучасному етапі процедура розробки прогнозів слабо алгоритмізована й має суто індивідуальний характер. Ефективність більшості міжнародних інституцій залишається незначною. Це пов'язано з обмеженістю фінансових ресурсів, відмінностями в ідеологічних і політичних установах.

Найбільш відомі публікації комплексного довгострокового прогнозування Національної ради з розвідки (National Intelligence Council) і Атлантичної ради (Atlantic Council) США: серія доповідей «Глобальні тренди» (Global Trends) – прогнози до 2025 і 2030 років. «Global Trends 2030: Alternative Worlds» пояснює швидкі і багатосторонні трансформації геополітичних, економічних і технологічних факторів, що перетворюють світ сьогодні, а також траєкторію руху таких трансформацій протягом наступних 15-20 років. Особливу увагу довгостроковому прогнозуванню приділяють ООН та інші міжнародні організації та їх країни-учасниці, у т.ч. США, ЄС і Китай. Перше дослідження з серії «Світ у 2050 році» (The World in 2050) було опубліковано департаментом макроекономічного аналізу PricewaterhouseCoopers в 2006 році. Аналіз і прогнози, що містяться у дослідженні Групи Світового Банку «Global Economic Prospects», є невід'ємною частиною нагляду МВФ за змінами в економіці держав-членів організації, тенденціями на міжнародних фінансових ринках та світовою економічною системою. Аналітично-прогностичні дослідження є важливим елементом управління науково-технічним розвитком. Короткий огляд досвіду прогнозування науково-технічного розвитку містить аналітична довідка Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку Національної академії наук України.

Ключові слова: глобальні прогнози, тенденції розвитку, світова економіка, міжнародні інституції.

JEL Classification: E02; F13; F55; F63.

**ПРОГНОЗНО-АНАЛИТИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ РАЗВИТИЯ МИРОВОЙ
ЭКОНОМИКИ МЕЖДУНАРОДНЫМИ ИНСТИТУТАМИ:
ТЕНДЕНЦИИ И ОБЩИЙ ОБЗОР**

Шмагельская Марина Алексеевна
кандидат географических наук
Винницкий кооперативный институт
ул. Академика Янгеля, 59, Винница, 21009, Украина
e-mail: fed.vki@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-4680-5272

В статье названы международные институты, которые формируют глобальные экономические прогнозы. Такие прогнозы носят вероятностный характер и у них нет цели предсказания будущего. В исследовании проанализированы долгосрочные прогнозы разного време-

ни, которые охватывают периоды до 2020, 2030 и 2050 годов. Главная задача комплексного долгосрочного прогнозирования – выявить риски и возможности, которые несут для каждой страны и мира в целом ключевые политико-экономические тенденции. На современном этапе процедура разработки прогнозов слабо алгоритмизирована и носит сугубо индивидуальный характер. Эффективность большинства международных институтов остается незначительной. Это связано с ограниченностью финансовых ресурсов, различиями в идеологических и политических установках.

Наиболее известные публикации комплексного долгосрочного прогнозирования Национального совета по разведке (National Intelligence Council) и Атлантического совета (Atlantic Council) США: серия докладов «Глобальные тренды» (Global Trends) – прогнозы до 2025 и 2030 годов. «Global Trends 2030: Alternative Worlds» объясняет быстрые и многосторонние трансформации геополитических, экономических и технологических факторов, а также траекторию движения таких трансформаций в течение следующих 15-20 лет. Особое внимание долгосрочному прогнозированию уделяют ООН и другие международные организации и их страны-участницы, в т.ч. США, ЕС и Китай. Первое исследование из серии «Мир в 2050 году» (The World in 2050) было опубликовано департаментом макроэкономического анализа PricewaterhouseCoopers в 2006 году. Анализ и прогнозы, содержащиеся в исследовании Группы Всемирного Банка «Global Economic Prospects», являются неотъемлемой частью надзора МВФ за изменениями в экономике государств-членов организации, тенденциями на международных финансовых рынках и мировой экономической системы. Аналитические и прогнозные исследования являются важным элементом управления научно-техническим развитием. Обзор прогнозирования научно-технического развития содержит аналитическая справка Научно-исследовательского центра промышленных проблем развития Национальной академии наук Украины.

Ключевые слова: глобальные прогнозы, тенденции развития, мировая экономика, международные институты.

JEL Classification: E02; F13; F55; F63.

FORECASTING AND ANALYTICAL RESEARCH OF WORLD ECONOMY DEVELOPMENT BY INTERNATIONAL INSTITUTIONS: TRENDS AND OVERVIEW

Marina Shmahelska

PhD (Geogr.)

Vinnytsia Cooperative Institute

59, Academician Yangel Str, Vinnytsia, 21009, Ukraine,

e-mail: fed.vki@ukr.net

ORCID ID: 0000-0002-4680-5272

The article identifies international institutions that create global economic forecasts. Such forecasts are plausible and do not aim to predict the future. The study analyzes long-term forecasts of different times, covering the periods up to 2020, 2030 and 2050. The main task of comprehensive long-term forecasting is to identify the risks and opportunities that carry key political and economic trends for each country and the world as a whole. At the present stage, the forecasting procedure has a purely individual character. The effectiveness of most international institutions remains low. This is due to limited financial resources, differences in ideological and political status.

The most well-known publications of the comprehensive long-term forecasting of the National Intelligence Council and the Atlantic Council of the United States are: a series of reports "Global Trends" - forecasts for 2025 and 2030. Global Trends 2030: Alternative Worlds explains the rapid and multifaceted transformations of geopolitical, economic and technological factors, as well as the trajectory of such transformations over the next 15-20 years. The UN and other international organizations, the United States, the European Union and China pay special attention to long-term forecasting. The first study in the series "The World in 2050" was published by the Department of Macroeconomic Analysis PricewaterhouseCoopers in 2006. The new report presents long-term forecasts of potential GDP growth rates until 2050 for the 32 largest countries in the world. The analysis and forecasts contained in the World Bank's Global Economic Prospects study are an integral part of the IMF. World rating agencies play a significant role in assessing the state of development of the world's largest companies. Analytical and forecasting research is an important element of scientific and technical development management. A brief overview of the experience of forecasting scientific and technical development is contained in the

analytical report of the Research Center for Industrial Development Problems of the National Academy of Sciences of Ukraine.

Key words: Global Forecasts, Development Trends, World Economy, International Institutions.

JEL Classification: E02; F13; F55; F63.

Постановка проблеми. Незважаючи на значні досягнення у галузі міжнародної економічної науки, stále уявлення про те, як буде розвиватися світова економіка, на даний час відсутнє. Дослідження прогнозування глобальної економічної динаміки викликають великий інтерес з боку світової спільноти. Існує проблема пояснення уповільнення науково-технічного прогресу та економічного зростання в промислово розвинених країнах. Дискусійними є питання чи зможуть країни, що розвиваються, наздогнати розвинені. При цьому глобальні довгострокові прогнози поки не отримали значного розвитку і потребують подальших досліджень.

У публікаціях основних міжнародних інституцій, діяльність яких охоплює практично всю світову господарську систему, має прямий вплив на формування національних економік, регулює політичні, економічні та суспільні процеси, глобальні прогнози відображені. Вони вимагають поглибленого аналізу та дослідження, тому що дають змогу виявити ризики і можливості, які несуть для країн ключові світові політико-економічні тенденції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Визначення основ прогнозування та його теоретичної сутності містить велика кількість наукових праць. Широко розкривають дану проблематику як закордонні, так і вітчизняні вчені: Г. В. Присенко, Є. І. Равікович, М. П. Лукашевич, В. І. Мельников, І. І. Мигович, Т. В. Іванова, В. П. Боровиков, Г. І. Івченко та ін., у їх працях прогнозування – це процес накопичення, аналізу інформації та подальшого розроблення наукових прогнозів. Категорії прогнозування визначено у публікаціях А. М. Стельмашука, О. П. Тищенко, С. П. Стеценко, С. В. Мочерного.

Незважаючи на великий інтерес з боку науковців до проблеми довгострокового прогнозування, публікації, які висвітлюють дане питання, є фрагментарними та оминають розгляд міжнародних інституцій, їх прогнозів в комплексному та систематизованому вигляді. Окремо описаний метод прогнозування на прикладі азіатських стратегічних середовищ для прийняття рішень щодо національної безпеки у меморандумі United states air force project rand «Forecasting asian strategic environments for national security decisionmaking: a report and a method» (Wilcox, 1970). У працях більшості дослідників – юристів, політологів, істориків, економістів – основна увага приділяється саме міжнарод-

ним організаціям, тобто різновиду інститутів, що відрізняються більшим ступенем формалізації, ніж інші інститути (Сухорукова, 2016).

Мета статті, завдання та методологія дослідження. Метою статті є загальний огляд та визначення (сучасних, актуальних, загальних) тенденцій прогнозно-аналітичних досліджень розвитку світової економіки міжнародними інституціями. Швидкість і багатовекторність світового розвитку підвищують ризики реалізації великих довгострокових проектів у всіх галузях соціально-економічної діяльності. Одним з інструментів зниження цих ризиків виступають довгострокові прогнози. Головна задача – пошук найефективніших інструментів дослідження тенденцій розвитку світової економіки на сучасному етапі. Методики прогнозування дозволяють виявити якісні характеристики стратегічно значимих довгострокових тенденцій.

Методологія прогнозування кількісних параметрів досить консервативна і трудомістка. Вона базується на демографічній статистиці, яка дозволяє отримати чисельність робочої сили, потім на основі оцінок динаміки продуктивності праці розраховуються агреговані показники ВВП за певними країнам. Після цього проводиться інтерактивне узгодження експертами отриманих прогностичних оцінок (яке дозволяє отримати вірогідну картину взаємопов'язаних індикаторів і тенденцій світової економічної динаміки). На цьому найскладнішому етапі прогнозування використовуються симуляційні моделі світової економіки (Henry & Romero, 2018). Далі розробляються якісні сценарії соціально-економічного розвитку окремих країн і світу в цілому, досліджуються найбільш ймовірні світові тренди. Пріоритетну роль в системі прогнозно-аналітичних досліджень відіграють міжнародні організації і неформальні інститути.

Основні результати дослідження. Прогнозно-аналітичні дослідження тенденцій розвитку світової економіки – головний тренд, в першу чергу, ХХ ст. Перші математичні моделі, які описують глобальний економічний розвиток, були створені Дж. Форрестером на початку 1970-х рр. з ініціативи Римського клубу. Надалі прогнози світової динаміки робилися різними науковими колективами і спеціалізованими організаціями: підрозділами ООН, World Bank Group, Goldman Sachs, PricewaterCoopers,

ІСЕМВ РАН і т.п. У моделі Дж. Форрестера (Форрестер, 2003) аналізувалися наслідки сучасних тенденцій зростання чисельності населення і виробництва в умовах обмеженості ресурсів і збільшення масштабів забруднення. Результати моделювання продемонстрували нестабільність глобальної системи і можливість глибокої кризи в першій половині XXI ст. Тим самим, моделі показали важливість проблеми фізичних меж розвитку світу, перш за все, виснаження ресурсів.

Процес інтернаціоналізації економічних показників призвів до того, що при розробці прогнозів виникла необхідність у спеціальних дослідженнях зі створення міжнародної системи економічних індикаторів. Базою стала американська система економічних індикаторів, у використанні якої виділяють чотири основні напрями:

- прогнозування найглибших світових економічних криз;
- опис особливостей перебігу криз в окремих країнах;
- прогнозування світової торгівлі за допомогою побудови матриці потоків товарів між країнами;
- прогнозування інфляції, що має міжнародний характер.

Пріоритетну роль в системі прогнозно-аналітичних досліджень відіграють окремі держави й міжнародні інституції, до яких належать міжнародні конференції (конгреси), комісії (комітети) та організації. Окремі різновиди міжнародних інституцій відрізняються своїм місцем та правовим статусом у системі міжнародних відносин. Вони відіграють роль своєрідних банків інформації з певних проблемних питань та сприяють створенню єдиних стандартів в окремих галузях міжнародного співробітництва. Глобальними міжнародними економічними інституціями є Міжнародний валютний фонд (МВФ) та Світовий банк.

Суттєві зміни багатьох колишніх концепцій розвитку світової економіки викликані тенденціями на зменшення орієнтування на природні ресурси, дешеvu надлишкову робочу силу і навіть на грошові ресурси й збільшення на здатність генерувати знання і швидко їх застосовувати, використовуючи сучасні методи обробки інформації та телекомунікації, постійно орієнтуючись на подальший розвиток господарської діяльності у часі і просторі (Мазурова, 2015). Різного роду міжурядові та неурядові організації приймають участь у розробці нових концепцій. Особливо активні в цьому напрямку Римський клуб, Міжнародний інститут прикладних досліджень у Відні, Паризька група, Асоціація сприяння ООН, Рада по вивченню людства, Інститут «Відкрите суспільство» (фонд Сороса) і різні інші фонди.

Нажаль, ефективність більшості міжнародних інституцій залишається незначною, в силу обмеженості фінансових ресурсів, відмінностей в ідеологічних і політичних установах, використанні фрагментарного підходу при вирішенні найскладніших соціально-економічних проблем. В першу чергу, це стосується діяльності МВФ і Всесвітньої організації торгівлі, що відповідають за забезпечення стабільності світової фінансової, валютної та торгової систем. Фінансові кризи останніх півтора-двох десятиліть продемонстрували досить низьку здатність МВФ не тільки прогнозувати і попереджати їх виникнення, а й оперативно регулювати.

Стратегічні глобальні прогностичні дослідження поки не отримали особливого розвитку. В умовах світової фінансово-економічної кризи і посткризового розвитку великі надії у створенні глобальних прогнозів покладаються на неформальні міжнародні інститути, такі як «Велика вісімка» і «Велика двадцятка». Вони фактично утворюють неофіційне ядро найважливіших міжнародних організацій (МВФ, Світовий банк, СОТ).

Довгострокові прогнози різного часу охоплюють періоди до 2020, 2030 і 2050 років. Такі прогнози носять імовірнісний характер і не ставлять за мету передбачення майбутнього. Світовими відомими публікаціями є серія доповідей «Глобальні тренди» Національної ради з розвідки (National Intelligence Council) і Атлантичної ради (Atlantic Council) США: *Global Trends 2025: A Transformed World* (Global Trends 2025: A Transformed World, 2008), *Глобальні тенденції 2030: Альтернативні світи* (Глобальные тенденции 2030: Альтернативные миры, 2012). В них даються сценарії розвитку міжнародних інститутів, структур управління і регулювання, а також взаємодії провідних держав у сфері безпеки, енергетики, в області соціальних процесів і т.п. «Глобальні тенденції 2030: Альтернативні світи» – це дослідження, яке засноване на баченні найбільш ймовірного майбутнього великою групою експертів, які тривалий час вивчають різні світові проблеми, окремі регіони і країни. Статистична база роботи – це прогнозні оцінки ВВП, продуктивності праці та інших індикаторів. Прогноз носить імовірнісний характер і не ставить за мету передбачення майбутнього. Активно досліджується та робиться акцент на довгострокове прогнозування розвитку саме китайської економіки і науки. В них дається комплексне бачення розвитку не тільки економіки, а й ідеологічної, соціальної, міжнародно-політичної і військової сфер світової спільноти.

«Глобальні тенденції 2030: Альтернативні світи» призначений для стимулювання розуміння швидких і багатосторонніх трансформацій.

мацій геополітичних, економічних і технологічних факторів, що перетворюють світ сьогодні, а також траєкторію руху таких трансформацій протягом наступних 15-20 років. Це посилення ролі приватних інтересів, зміщення світового впливу із Заходу на Схід і Південь, демографічні проблеми, які характеризуються старінням населення і збільшенням середнього класу, а також питання використання природних ресурсів. Такі тенденції вказують на світові трансформації, проте світ може змінюватися будь-яким чином, нерідко діаметрально протилежним всім прогнозам. «Global Trends 2030: Alternative Worlds» називає шість мегатенденцій зі змінними складовими. Вони є ключовими факторами, що визначають варіанти світу у 2030 році, це: глобальна економіка, національна і глобальна влада, природа конфліктів, регіональний вплив, високі технології, а також роль США на міжнародній арені.

Набуває популярності інформаційно-аналітична діяльність міжнародних неурядових організацій, особливо в контексті її впливу на розвиток громадянського суспільства. Загальна кількість інституцій, що функціонують фактично в усіх сферах світової економіки, перевищує, за деякими оцінками, 20 тис. од. (Рижков, 2011). Найважливішою функцією будь-якої міжнародної організації є інформаційно-аналітична. Проблема підвищення якості прогнозно-аналітичних досліджень багато в чому залежить від їхньої інформаційної забезпеченості. Інформацію, що формується всередині національної економіки й залежить від ефективності функціонування суб'єктів господарювання, називають *ендогенною*, тобто інформацією внутрішнього походження. А інформацію, що не залежить від характеру функціонування національної економіки, – *екзогенною*, тобто зовнішнього походження.

Перше дослідження з серії «Світ у 2050 році» (The World in 2050) було опубліковано департаментом макроекономічного аналізу Pricewaterhouse Coopers (PwC) в 2006 році, його основною темою було опис перспектив розвитку 17 найбільших економік світу: країн «Великої сімки» (G7) (Франція, Німеччина, Італія, Японія, Великобританія, США і Канада) в сукупності з такими традиційно розвиненими економіками, як Іспанія, Австралія і Південна Корея, а також семи країн з економікою, що швидко розвиваються – Росії, Китаю, Бразилії, Індії, Індонезії, Мексики, Туреччини (E7). У нинішньому звіті представлені довгострокові прогнози потенційних темпів зростання ВВП до 2050 року для 32 найбільших країн світу, на частку яких припадає 84 % світового ВВП. Всі матеріали дослідження доступні на сторінці проекту (Pricewaterhouse Coopers, 2015).

У доповіді зроблено висновок про те, що протягом наступних 35 років у світовій економіці продовжиться перестановка сил – індустріально розвинені країни Північної Америки, Західної Європи і Японія поступово втратять ролі лідерів, навіть незважаючи на прогнозоване уповільнення темпів зростання Китаю (орієнтовно після 2020 року) (Полоник, Хоробрих, & Литвинчук, 2016). В період з 2014 по 2050 рік середні темпи зростання світової економіки прогнозуються на рівні трохи вище 3 % в рік. В результаті до 2037 року світовий ВВП подвоїться, а до 2050 року збільшиться майже в три рази.

Аналізуючи різні методи порівняння розміру економік досліджуваних країн, експерти Міжнародної аудиторської компанії PwC прийшли до висновку, що Китай стане найбільшою економікою до 2030 р., проте темпи зростання китайської економіки значно сповільняться після 2020 року в результаті дії таких факторів, як: старіння населення країни, зниження прибутковості інвестицій і необхідності більш активно розробляти інноваційні рішення для підвищення продуктивності праці, а не копіювати існуючі технології виробництва. Передбачається, що Китай буде дотримуватися загальної тенденції, що спостерігалася в минулому в швидкозростаючих країнах, таких як: Японія і Південна Корея, – де високі темпи зростання з плином часу знизилися до середньосвітового рівня.

Аналіз і прогнози містяться в «Перспективах розвитку світової економіки» (Global Economic Prospects, 2020). Вони є невід'ємною частиною нагляду МВФ за змінами в економіці і за політикою держав-членів організації, тенденціями на міжнародних фінансових ринках та світовою економічною системою. Огляд перспектив і політики – це результат спільної роботи департаментів МВФ щодо всебічного аналізу змін в світовій економіці, перш за все, на основі інформації, яку персонал МВФ збирає в процесі консультацій з державами-членами. Поточний прогноз формується складним сполученням триваючих процесів адаптації, довго термінових тенденцій і нових шоків. Ці фактори означають значну невизначеність відносно майбутніх економічних перспектив.

Аналітично-прогнозні дослідження є важливим елементом управління науково-технічним розвитком, для проведення яких на сьогоднішній день розроблена велика кількість методів. Аналіз нових технологій та наслідків їх поширення потребує наявності відповідної інформації для прийняття рішень, починаючи від багатонаціонального рівня до окремої організації (Короткий огляд досвіду прогнозування науково-технічного розвитку, 2018). Великі компанії прогнозу-

вання технологій здійснюють з метою визначення пріоритетних напрямів власних науково-дослідних робіт, планування розробки нового продукту, прийняття стратегічних рішень щодо ліцензування технологій та створення спільних підприємств тощо. Малі підприємства також залежать від технологічних інновацій. Довгострокове прогнозування розвитку науки та технологій у розвинутих країнах (Японії, США, Великобританії, Німеччині, Франції та багатьох інших) на національному рівні здійснюється на основі методології Форсайт (англ. Foresight – передбачення). Але Форсайт істотно відрізняється від прогнозування, оскільки залучає всіх ключових учасників розвитку: науково-технічну сферу, бізнес, уряд, громадськість. Традиційне ж прогнозування (forecasting) здійснюється вченими.

Значну вагу при оцінці стану та перспектив розвитку, як найбільших світових компаній, так і цілих національних економік, мають світові рейтингові агентства. Це всесвітньо відомі Standard & Poor's (S&P), Moody's, Fitch Ratings, сумарна частка яких на ринку становить близько 95 %. Вони своїми оцінками впливають на фінансову ситуацію в тій чи іншій країні, їх роль особливо зростає в період економічних криз, проблемних ситуацій, пов'язаних з погашенням державного боргу або фінансуванням витрат бюджету. Заяви агентства про наміри знизити рейтинг країни, наприклад, після оголошення урядом плану виходу з кризової ситуації, або пропозиції заходів, здатних врегулювати проблеми з державним боргом, нівелювали ефект від подібних дій і, як правило, впливали на фондові ринки більшою мірою, ніж уряд.

Прогнозно-аналітичні дослідження тенденції розвитку світової економіки створюються НАТО – прогноз тенденцій міжнародної безпеки «Множинні варіанти майбутнього» (Multiple Futures); Центром стратегічних і міжнародних досліджень (Center for Strategic and International Studies – CSIS) – «Глобальний прогноз: найважливіші виклики безпеки 2008» (Global Security Forecast: the Top Security Challenges). Привертають увагу доповіді-прогнози Ради із зовнішніх зв'язків (Council on Foreign Relations) та тематичні

прогнози Інституту Брукінгса (Brookings Institution), Фонду Карнегі за міжнародний мир (Carnegie Endowment for International Peace) і корпорації РЕНД, присвячені питанням безпеки і оборони, ситуації в світовій економіці, сферах охорони здоров'я та освіти, екології і т.д.

Існуюча глобальна інфраструктура міжнародних інституцій дуже рухлива і розвивається достатньо асиметрично. Диспропорції економічного розвитку окремих країн і регіонів позначаються на тенденціях розвитку світової економіки, відповідно й на глобальному прогнозуванні.

Висновки. На сучасному етапі процедура розробки прогнозів слабко алгоритмізована й має суто індивідуальний характер. Довгострокові прогнози різного часу охоплюють періоди до 2020, 2030 і 2050 років. Такі прогнози носять імовірнісний характер і не ставлять за мету передбачення майбутнього. І, хоча ефективність більшості міжнародних інституцій залишається незначною, в силу обмеженості фінансових ресурсів, відмінностей в ідеологічних і політичних установах, використанні фрагментарного підходу при вирішенні найскладніших соціально-економічних проблем, прогнозно-аналітичні дослідження стимулюють стратегічне мислення, виявляють важливі тенденції і потенційні загрози. Серед існуючих тенденцій розвитку світової економіки вони виділяють фактори, які, найбільш ймовірні при розвитку будь-якої ситуації та здатні несподівано змінити хід подій.

Найбільш відомі публікації комплексного довгострокового прогнозування Національної ради з розвідки і Атлантичної ради США, аналіз і прогнози, що містяться у дослідженні Групи Світового Банку «Global Economic Prospects». Значну вагу при оцінці стану та перспектив розвитку, як найбільших світових компаній, так і цілих національних економік, мають світові рейтингові агентства. Це всесвітньо відомі Standard & Poor's (S&P), Moody's, Fitch Ratings. Аналітично-прогнозні дослідження є важливим елементом управління науково-технічним розвитком. Особливу увагу довгостроковому прогнозуванню приділяють ООН та інші міжнародні організації, США, ЄС і Китай.

Література

1. Wilcox W. Forecasting Asian Strategic Environments for National Security Decision Making: A Report and A Method. The RAND Corporation, 1970. URL: https://www.rand.org/pubs/research_memoranda/RM6154.html (дата звернення: 20.05.2020).
2. Сухорукова М. О. Прояви глобальної інституціоналізації фіскальної політики у світовій системі господарства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. Вип. 8(2). С. 94–98.
3. Henry J., Pomeroy J. The World in 2030. Our long-term projections for 75 countries *ECONOMICS GLOBAL*. September. 2018. URL: <https://enterprise.press/wp-content/uploads/2018/10/HSBC-The-World-in-2030-Report.pdf> (дата звернення: 20.05.2020).
4. Форрестер Дж. Мировая динамика. М. : Terra Fantastica, 2003. 379 с.
5. Мазурова Е. К. Глобальное регулирование экономики: современный потенциал и возможности

трансформации. *Вестник Московского университета*. Сер. 6. Экономика. 2015. С. 3–16.

6. Global Trends 2025: A Transformed World. NIC. 2008. URL: https://www.files.ethz.ch/isn/94769/2008_11_Global_Trends_2025.pdf (дата звернення: 25.04.2020).

7. Глобальные тенденции 2030: Альтернативные миры. Доклад Национального Совета по разведке США. Декабрь, 2012. URL: http://www.nkibrics.ru/system/asset_publications/data/53c7/b3a1/676c/7631/400a/0000/original/Global-Trends-2030-RUS.pdf?1408971903 (дата звернення: 25.04.2020).

8. Рижков М. М. Інформаційно-аналітична діяльність міжнародних неурядових організацій. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2011. Вип. 103(1). С. 17–23. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmv_2011_103%281%29_5 (дата звернення: 25.04.2020).

9. Pricewaterhouse Coopers: Прогноз развития мировой экономики с 2015 до 2050 года. *Центр гуманитарных технологий*. URL: <https://gtmarket.ru/news/2015/02/11/7089> (дата звернення: 20.05.2020).

10. Полоник С. С., Хоробрих Э. В., Литвинчук А. А. Тенденции в мировой экономике и перспективы развития. *Економічний вісник університету ГВУЗ «Переяслав-Хмельницький ГПУ ім. Г. Сковороди»*. 2016. Вип. 29/1. С. 249–258.

11. Global Economic Prospects. Slow Growth, Policy Challenges. A World Bank Group. Flagship Report. January. 2020. URL: <https://www.worldbank.org/en/publication/global-economic-prospects>. (дата звернення: 30.04.2020).

12. Короткий огляд досвіду прогнозування науково-технічного розвитку. Аналітична довідка. *Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку. НАН України*. Харків, 2018. URL: https://ndc-igr.org/media/posts/presentations/Досвід_прогнозування_НТР_vG3PAKa.pdf (дата звернення: 28.04.2020).

13. Statistical Yearbook 2019. Edition Sixty-second issue United Nations. *Nations Unies New York*. URL: <https://unstats.un.org/unsd/publications/statistical-yearbook/files/syb62/syb62.pdf> (дата звернення: 22.05.2020).

14. Глобальні тенденції і перспективи: світова економіка та Україна / наук. ред. В. Юрчишин. Київ : Заповіт, 2018. 202 с.

References

1. Wilcox, W. (1970). *Forecasting Asian Strategic Environments for National Security Decision Making: A Report and A Method*. The RAND Corporation. Retrieved from https://www.rand.org/pubs/research_memoranda/RM6154.html. (in English)

2. Suhorukova, M. O. (2016). Manifestations of global institutionalization of fiscal policy in the world economic system. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: International Economic Relations and the World Economy*, 8(2), 94-98. (in Ukrainian)

3. Henry, J., & Pomeroy, J. (2018) The World in 2030. Our long-term projections for 75 countries. *ECONOMICS GLOBAL*. September. Retrieved from <https://enterprise.press/wp-content/uploads/2018/10/HSBC-The-World-in-2030-Report.pdf>. (in English)

4. Forrester, J. (2003). *World dynamics*. Moscow: Terra Fantastica. (in Russian)

5. Mazurova, E. K. (2015). Global regulation of the economy: current potential and transformation opportunities. *Bulletin of Moscow University. The Economy*, 6, 3-16. (in Russian)

6. The US National Intelligence Council. (2008). *Global Trends 2025: A Transformed World*. Retrieved from https://www.files.ethz.ch/isn/94769/2008_11_Global_Trends_2025.pdf. (in English)

7. The US National Intelligence Council. (2012). *Global Trends 2030: Alternative Worlds*. Report of the US National Intelligence Council. December. Retrieved from http://www.nkibrics.ru/system/asset_publications/data/53c7/b3a1/676c/7631/400a/0000/original/Global-Trends-2030-RUS.pdf?1408971903. (in Russian)

8. Rizhkov, M. M. (2011). Information and analytical activities of international non-governmental organizations. *Current issues of international relations*, 103(1), 17-23. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmv_2011_103%281%29_5. (in Ukrainian)

9. Pricewaterhouse Coopers. (2015). *Forecast of the development of the global economy from 2015 to 2050*. Center for Humanitarian Technologies. Retrieved from <https://gtmarket.ru/news/2015/02/11/7089>. (in Russian)

10. Polonyk, S. S., Khorobrykh, Je. V., & Lytvynchuk, A. A. (2016). Trends in the world economy and prospects for development. *Economic Bulletin of the University of Pereiaslav-Khmelnytsky GPU. G. Frying pans*, 29/1, 249-258. (in Russian)

11. A World Bank Group. (2020). *Global Economic Prospects. Slow Growth, Policy Challenges*. Flagship Report. January. Retrieved from <https://www.worldbank.org/en/publication/global-economic-prospects>. (in English)

12. Research Center for Industrial Development Problems. NAS of Ukraine. (2018). *A brief overview of the experience of forecasting scientific and technological development. Analytical reference*. Kharkiv. Retrieved from https://ndc-igr.org/media/posts/presentations/Досвід_прогнозування_НТР_vG3PAKa.pdf. (in Ukrainian)

13. Nations Unies. (2019). *Statistical Yearbook*. Edition Sixty-second issue United Nations. New York. Retrieved from <https://unstats.un.org/unsd/publications/statistical-yearbook/files/syb62/syb62.pdf>. (in English)

14. Yurchishin, V. (Ed.). (2018). *Global trends and prospects: economic economy and Ukraine*. Kiev : Zapovit. (in Ukrainian)

Стаття надійшла до редакції 30.05.2020 р.

Стаття прийнята 15.06.2020 р.